

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

Київ

від 27 грудня 2022 р.

№ 359

Про затвердження Методичних рекомендацій з реалізації гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав людини, на рівні територіальних громад

Відповідно до підпункту 8 пункту 34 плану заходів з виконання Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 „Жінки, мир, безпека” на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2022 року № 1544-р (зі змінами), підпункту 1 пункту 122 плану заходів на 2021–2023 роки з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 травня 2021 року № 497-р, пункту 8 Положення про Міністерство соціальної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 року № 423 (зі змінами),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Методичні рекомендації з реалізації гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав людини, на рівні територіальних громад, що додаються.

2. Директорату розвитку соціальних послуг та захисту прав дітей (Колбаса Р. С.) забезпечити розміщення Методичних рекомендацій з реалізації гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав людини, на рівні територіальних громад на офіційному веб-сайті Міністерства соціальної політики.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Токареву У. Д.

Міністр

Оксана ЖОЛНОВИЧ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства соціальної
політики України

від 27.12.2022 № 359

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
з реалізації гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав
людини, на рівні територіальних громад

1. Загальні положення

1.1. Методичні рекомендації з реалізації гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав людини, на рівні територіальних громад (далі – Методичні рекомендації) розроблено з метою визначення алгоритму застосування гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав людини, в процесі управління територіальною громадою, розроблення та реалізації програм розвитку територіальної громади, а також упровадження механізмів забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на рівні територіальної громади та організації діяльності відповідальних фахівців органів місцевого самоврядування з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

1.2. Правовою основою підходу, що базується на дотриманні прав людини, є Конституція та закони України, Загальна декларація прав людини, Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (ратифікована Законом України від 17 липня 1997 року № 475/97-ВР). Застосування цього підходу дасть змогу виявити нерівність та сприяти забезпеченню прав людини шляхом запобігання та заборони всіх форм дискримінації, підвищення обізнаності різних груп населення щодо своїх прав та можливостей вимагати їх дотримання, удосконалення знань та навичок посадових осіб, відповідальних за забезпечення прав людини, у відповідній сфері, а також належного виконання ними визначених для них функцій. При цьому люди визнаються ключовими учасниками процесу власного розвитку, а не пасивними одержувачами товарів і послуг; пріоритет надається найбільш вразливим групам населення, які мають суттєві перешкоди при реалізації своїх прав.

1.3. Відповідно до Інструкції щодо інтеграції гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів, затвердженої наказом Міністерства соціальної політики України від 07 лютого 2020 року № 86, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 27 лютого 2020 року за № 211/34494, результатом застосування гендерного підходу є врахування інтересів і потреб різних груп жінок і чоловіків при формуванні, реалізації, моніторингу та оцінюванні

державної політики у всіх сферах життєдіяльності суспільства для отримання жінками та чоловіками рівних суспільних благ.

1.4. Методичні рекомендації можуть застосовуватись територіальними громадами сіл, селищ, міст безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування, інститутами громадянського суспільства при підготовці, виконанні, моніторингу та оцінюванні стратегій розвитку територіальних громад та планів заходів з їх реалізації, місцевих програм розвитку, прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку, місцевих цільових та бюджетних програм (далі – програми розвитку), виконанні бюджетів відповідних адміністративно-територіальних одиниць.

1.5. У Методичних рекомендаціях терміни вживаються в значеннях, наведених у Бюджетному кодексі України, законах України „Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків”, „Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні”, „Про місцеве самоврядування в Україні”, „Про засади державної регіональної політики”, „Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України”, Методиці розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації, затвердженій наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 31 березня 2016 року № 79 (у редакції наказу від 27 грудня 2018 року № 373), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 26 квітня 2016 року за № 632/28762, Методичних рекомендаціях щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 02 січня 2019 року № 1, Інструкції щодо інтеграції гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів, затвердженій наказом Міністерства соціальної політики України від 07 лютого 2020 року № 86, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 лютого 2020 року за № 211/34494.

2. Етапи впровадження гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав людини, при розробленні програм розвитку територіальної громади

2.1. Збирання кількісних та якісних даних про цільові групи з розподілом за ознакою статі та іншими ознаками

2.1.1. На етапах формування, виконання, моніторингу та оцінювання стану виконання програм розвитку рекомендується збирання даних для вивчення становища жінок, чоловіків та/або їхніх груп у сферах, відносини в яких регулюються цими документами на рівні територіальної громади (демографічних, соціальних, економічних, бюджетних показників у розрізі основних галузей, зокрема публічного управління, освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та

соціального забезпечення, культури та мистецтва, фізичної культури та спорту, житлово-комунального господарства, економічної діяльності, інфраструктури, безпеки та правопорядку, екології, іншої діяльності).

2.1.2. При вивченні становища жінок і чоловіків та / або їхніх груп можуть здійснюватись:

збирання та аналіз даних, які дадуть змогу з'ясувати, яких послуг потребують жінки і чоловіки та / або їхні групи (залежно від віку, наявності інвалідності або належності до маломобільних груп населення, місця проживання, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану або інших ознак), що можуть бути задоволені внаслідок реалізації публічної політики;

гендерний аналіз проектів розпоряджень, рішень, які регулюють сфери розвитку територіальної громади, а також рішень, прийнятих територіальною громадою;

збирання та опрацювання аналітичних матеріалів органів державної влади, наукових установ, громадських та міжнародних організацій щодо розв'язання проблем у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та / або їхніх груп за напрямками програм розвитку;

проведення консультацій із заінтересованими сторонами, зокрема з громадськими організаціями, які представляють інтереси жителів громади, в тому числі вразливих груп жінок і чоловіків, з жіночими організаціями, в тому числі через консультативно-дорадчі органи з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії насильству за ознакою статі, зокрема сексуальному насильству, пов'язаному з конфліктом (у разі їх наявності) (далі – консультативно-дорадчі органи).

Відповідно до Закону України „Про соціальні послуги” вразливі групи населення – це особи / сім'ї, які мають найвищий ризик потрапляння у складні життєві обставини через вплив несприятливих зовнішніх та / або внутрішніх чинників. До чинників, що можуть зумовити складні життєві обставини, належать: похилий вік; часткова або повна втрата рухової активності, пам'яті; невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування; психічні та поведінкові розлади, в тому числі спричинені вживанням психоактивних речовин; інвалідність; бездомність; безробіття; малозабезпеченість особи; поведінкові розлади у дітей через розлучення батьків; ухилення батьків або осіб, які їх замінюють, від виконання своїх обов'язків із виховання дитини; втрата соціальних зв'язків, у тому числі під час перебування в місцях позбавлення волі; жорстоке поводження з дитиною; насильство за ознакою статі; домашнє насильство; потрапляння в ситуацію торгівлі людьми; шкода, завдана пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією.

Органам місцевого самоврядування рекомендується утворювати консультативно-дорадчі органи, що розглядатимуть питання, які потребують міжгалузевої узгодженої співпраці, зокрема, визначатимуть шляхи, механізми та

способи вирішення проблем територіальної громади, пов'язаних із гендерною нерівністю, протидією торгівлі людьми, домашньому насильству та насильству за ознакою статі, сексуальному насильству, пов'язаному з конфліктом.

2.1.3. Джерелами даних щодо становища жінок і чоловіків є офіційна державна статистична, фінансова, адміністративна звітність, аналітичні звіти та дослідження органів державної влади, органів місцевого самоврядування, міжнародних організацій, наукових установ, громадських організацій тощо.

Для збирання додаткових даних проводяться опитування фокус-груп, анкетування, спостереження, інтерв'ю тощо. При розробленні програм розвитку важливо враховувати також дані стосовно доступу жінок і чоловіків та / або їхніх груп до ресурсів та послуг, перешкод для їхньої активної участі у житті територіальної громади.

2.2. Складання гендерного профілю територіальної громади

2.2.1. Метою складання гендерного профілю територіальної громади є виявлення відмінностей рівнів участі жінок і чоловіків, реалізації їхніх прав та можливостей у тій чи іншій сфері життєдіяльності суспільства, їх доступу до ресурсів (далі – гендерні розриви) для використання при розробленні та реалізації гендерно чутливих програм розвитку та формуванні бюджетних програм.

2.2.2. Завданнями складання гендерного профілю територіальної громади є забезпечення державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, представників громадських об'єднань, наукових установ та організацій достовірними обґрунтованими демографічними, соціально-економічними та бюджетними даними з розподілом за ознакою статі та іншими ознаками, які дадуть змогу проводити аналіз для визначення у стратегічних та інших довгострокових, середньострокових та короткострокових програмних документах пріоритетів розвитку громади, які ґрунтуються на підході, що базується на дотриманні прав людини, та спрямовані на досягнення Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019, з дотриманням принципу „нікого не залишити осторонь”.

2.2.3. Гендерний профіль територіальної громади може включати: набір даних з розподілом за ознакою статі та іншими ознаками у вигляді електронної чи текстової бази показників (таблиці); результати аналізу виявлених гендерних розривів; висновки та рекомендації, зокрема, щодо заходів, спрямованих на зменшення гендерної нерівності.

2.2.4. Гендерний профіль територіальної громади рекомендується готувати не рідше ніж раз на три роки (з урахуванням специфіки територіальної громади та її розміру).

2.2.5. Гендерний профіль територіальної громади може містити інформацію про:

- громаду, мету складання гендерного профілю громади (вступна частина);
- населення (його чисельність та склад з розподілом за ознаками статі та віку);

державну соціальну допомогу, якою скористалися різні групи жінок і чоловіків;

доступ до послуг у розрізі основних галузей (освіта, охорона здоров'я, соціальний захист, культура та мистецтво, фізична культура та спорт, житлово-комунальні послуги, пасажирські перевезення, правова допомога, адміністративні послуги);

економічний розвиток громади (зайнятість, безробіття, рівень освіти, середньомісячна заробітна плата жінок і чоловіків та розриви у заробітній платі в різних сферах економічної діяльності, міграція);

стан забезпечення безпеки та охорони правопорядку, зокрема, щодо боротьби зі злочинністю, протидії торгівлі людьми, домашньому насильству, насильству за ознакою статі, у тому числі сексуальному насильству, пов'язаному з конфліктом;

участь у прийнятті рішень (представництво жінок і чоловіків, зокрема з числа вразливих груп, у депутатському корпусі, постійних комісіях, виконавчих органах рад, інформація про громадські об'єднання, які працюють у сфері забезпечення прав людини, рівних прав та можливостей жінок і чоловіків (співпрацюють з органами місцевого самоврядування), а також представництво жінок і чоловіків у складі консультативно-дорадчих органів);

інституційне та ресурсне забезпечення реалізації політики забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків (наявність відповідних документів, реалізація проектів міжнародних організацій з питань гендерної рівності на території громади, наявність відповідальних осіб та радників з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі, відповідних експертних рад та робочих груп, зокрема, з питань розгляду звернень за фактами дискримінації за ознакою статі, застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі тощо);

висновки та рекомендації (пропозиції) щодо зменшення гендерних розривів, усунення дискримінації за ознакою статі, забезпечення прав, задоволення потреб жінок і чоловіків та / або їхніх груп.

2.2.6. Розроблення гендерного профілю територіальної громади рекомендується доручати відповідальному підрозділу / відповідальній особі з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків із залученням робочої групи, до складу якої за потреби включаються представники виконавчого комітету ради, консультативно-дорадчих органів, депутати місцевої ради, фахівці відповідальних підрозділів з питань статистики, фінансів, стратегічного розвитку, радник з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі (за наявності), представники громадських об'єднань, діяльність яких спрямована на забезпечення прав людини, рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та представлення інтересів вразливих груп населення (далі – громадські об'єднання). Діяльність робочої групи координується уповноваженою особою (координатором) з питань

забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків (далі – уповноважена особа) (одним із заступників керівника територіальної громади).

2.2.7. Рекомендованими основними формами представлення гендерного профілю територіальної громади є публічна презентація результатів гендерного аналізу, а також його оприлюднення на офіційному веб-сайті місцевої ради територіальної громади.

2.3. Розроблення програм розвитку на основі гендерного профілю громади рекомендується здійснювати з дотриманням законодавства, що визначає порядок розроблення таких документів, законодавства та пріоритетних напрямів реалізації державної політики у сфері захисту прав людини, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії торгівлі людьми, домашньому насильству та насильству за ознакою статі, міжнародних зобов'язань України у зазначених сферах.

2.3.1. Розроблення програм розвитку на основі гендерного профілю громади, зокрема, може передбачати:

1) вивчення інформації, що міститься в гендерному профілі територіальної громади, за тематичними блоками, визначеними підпунктом 2.2.5 пункту 2.2 розділу 2;

2) визначення мети, стратегічних та операційних цілей і завдань програм розвитку з дотриманням принципів забезпечення прав людини, рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, що дасть змогу знизити рівень нерівності жінок і чоловіків, виявлений в результаті аналізу даних (з урахуванням відмінностей між різними групами жінок і чоловіків, які проживають у територіальній громаді); забезпечити реалізацію їхніх прав (політичних, громадських, економічних, соціальних, культурних тощо), розширити їхні можливості реалізувати права, а також задовольнити їхні потреби та врахувати їхні інтереси для забезпечення рівного доступу до товарів та послуг;

3) визначення пріоритетних заходів, спрямованих на усунення виявлених під час проведення аналізу гендерних розривів та існуючої дискримінації (у результаті реалізації заходів мають досягатися рівноцінні для жінок і чоловіків результати);

4) визначення механізмів участі жінок і чоловіків та / або їхніх груп, зокрема, з числа вразливих категорій населення, у реалізації програми розвитку;

5) визначення гендерно чутливих кількісних та якісних результативних показників розвитку територіальної громади з урахуванням Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року. Перелік індикаторів, у розрізі яких здійснюється збір даних для моніторингу гендерної рівності, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 02 грудня 2020 року № 1517-р „Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності”.

На різних етапах реалізації програм розвитку територіальної громади рекомендується використовувати різні типи гендерно чутливих показників, зокрема:

показники вимірювання діяльності – дають змогу оцінити стан реалізації заходів та дії, спрямовані на досягнення результатів;

показники продукту (отриманого результату) – дають змогу оцінити результати проведених заходів;

показники якості (отриманого довгострокового результату) – дають змогу оцінити довгостроковий вплив реалізації програми розвитку на життя територіальної громади.

Гендерно чутливі показники відображають зміни у становищі, соціальних ролях жінок і чоловіків, що відбуваються з часом, та показують, як знижується рівень нерівності жінок і чоловіків у різних сферах життєдіяльності суспільства.

Орієнтовний перелік гендерно чутливих показників гендерного профілю територіальної громади, які рекомендується використовувати при розробленні, реалізації, моніторингу та оцінюванні стану виконання програм розвитку із застосуванням гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав людини, викладено у додатку 1. Рішення про вибір показників для збору даних з розподілом за ознакою статі та іншими ознаками залежить від можливостей збору та оброблення інформації на рівні територіальної громади. Рекомендується використовувати дані за попередній рік станом на 31 грудня;

б) забезпечення прозорості та відкритості процесів розроблення та реалізації програм розвитку та участі в них громадськості, зокрема осіб із числа вразливих груп населення, шляхом створення механізмів підзвітності органів місцевого самоврядування жителям територіальної громади.

2.3.2. Гендерний підхід та підхід, що базується на дотриманні прав людини, рекомендується застосовувати при розробленні проектів рішень органів місцевого самоврядування територіальної громади, спрямованих на регулювання суспільних відносин, що містять норми права, мають неперсоніфікований характер і розраховані на неодноразове застосування.

Загальні вимоги до застосування гендерних підходів під час розроблення таких документів визначено в Інструкції щодо інтеграції гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів, затвердженій наказом Міністерства соціальної політики України від 07 лютого 2020 року № 86, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 27 лютого 2020 року за № 211/34494.

Оцінювання гендерного впливу проектів нормативно-правових актів (рішень) органу місцевого самоврядування дає змогу зрозуміти, як їх реалізація вплине на забезпечення прав та можливостей жінок і чоловіків та / або їхніх груп, зокрема, вразливих.

2.3.3. Перед поданням на розгляд ради проекту рішення / розпорядження рекомендується провести оцінку відповідності проекту рішення / розпорядження принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків (гендерно-правову експертизу). Проведення експертизи здійснюється структурним підрозділом виконавчого органу ради територіальної громади, що здійснює

правове забезпечення діяльності ради територіальної громади та її виконавчих органів.

Рекомендовану форму оцінки відповідності проекту рішення принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків (гендерно-правової експертизи), наведено у додатку 2.

2.4. Формування бюджету із застосуванням гендерно орієнтованого підходу у бюджетному процесі

2.4.1. Реалізація заходів, визначених у програмах розвитку, фінансується, зокрема, за рахунок коштів місцевого бюджету через відповідні місцеві цільові та бюджетні програми.

2.4.2. Врахування гендерних аспектів у процесі планування, виконання та звітування про виконання місцевих та цільових бюджетних програм передбачено Методичними рекомендаціями щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі, затвердженими наказом Міністерства фінансів України від 02 січня 2019 року № 1.

2.4.3. Основною складовою процесу впровадження гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав людини, у бюджетний процес є гендерний аналіз місцевих цільових та бюджетних програм. Для проведення такого аналізу рекомендується утворити робочу групу з числа представників виконавчих органів ради територіальної громади (економічний, фінансовий відділ, головні розпорядники бюджетних коштів), громадських об'єднань, фахівців з питань забезпечення прав людини та / або рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, економіки, фінансів тощо. До обговорення місцевих цільових та бюджетних програм також рекомендується залучати заінтересовані сторони, зокрема консультативно-дорадчі органи (у разі їх утворення), а також громадськість.

2.4.4. Місцеві цільові та бюджетні програми, розроблені із застосуванням гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав людини, сприяють справедливому розподілу ресурсів в інтересах жінок і чоловіків та / або їхніх груп, усуваючи гендерні розриви.

2.4.5. Для отримання додаткового фінансування на реалізацію програм розвитку територіальні громади можуть долучатися до участі у проектах міжнародної технічної допомоги. Питання забезпечення рівних прав та можливостей рекомендується включати до таких проектів.

2.5. Виконання програм розвитку та надання послуг з урахуванням гендерних аспектів

2.5.1. До плану заходів з виконання програм розвитку рекомендується включати заходи, спрямовані на досягнення запланованого результату щодо зменшення гендерних розривів, ліквідації дискримінації, із зазначенням строків виконання, відповідальних за їх виконання, обсягу та джерел фінансування,

необхідного для їх реалізації, визначеного з використанням гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі.

2.5.2. До реалізації заходів з виконання програм розвитку рекомендується залучати усі заінтересовані сторони, в тому числі різні групи жінок і чоловіків, які мешкають у територіальній громаді. Вони можуть надати допомогу у проведенні оцінювання відповідності придбаних за рахунок бюджетних коштів товарів, робіт і послуг потребам та інтересам різних груп жінок і чоловіків, що сприятиме їхній згуртованості, підвищенню соціальної активності та зростанню довіри до влади.

Доцільно організовувати „відкриті простори”, де мешканці територіальної громади зможуть обговорити та запропонувати своє бачення вирішення тієї чи іншої проблеми, що існує у громаді. Важливим є доступ до таких „відкритих просторів” різних груп дівчат та хлопців, жінок і чоловіків, у тому числі осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

У консолідації дій для реалізації заходів значну роль відіграють консультативно-дорадчі органи (абзац п'ятий підпункту 2.1.2 пункту 2.1 розділу 2).

2.5.2. При наданні послуг органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, які перебувають в їх управлінні (публічні послуги), із застосуванням гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав людини, рекомендується враховувати такі критерії:

наявності – послуги та програми відповідають реальним потребам отримувачів послуг;

доступності – товари та послуги фізично, економічно, інформаційно доступні для усіх груп жінок і чоловіків;

прийнятності – послуги надаються із урахуванням соціального контексту і культурного розмаїття та потреб жінок і чоловіків та / або їхніх груп;

якості – усі послуги надаються з дотриманням державних стандартів їх надання.

2.6. Моніторинг та оцінювання стану виконання програм розвитку здійснюються із застосуванням гендерно чутливих кількісних та якісних результативних показників програм розвитку (індикаторів), визначених на етапі їх розроблення (підпункт 2.3.1 пункту 2.3 розділу 2). За результатами моніторингу та оцінювання в разі необхідності до показників вносяться відповідні зміни.

2.6.1. У процесі моніторингу порівнюється поточний стан справ із запланованими результатами з метою вчасного виявлення відхилень.

2.6.2. Оцінювання виконується на ключових етапах упровадження програми розвитку та дає змогу визначити причини виникнення проблем, можливі шляхи їх розв'язання, причини недосягнення запланованих результатів.

Гендерно чутливе оцінювання передбачає визначення впливу, результативності та довгострокових наслідків реалізації програм розвитку для різних груп жінок і чоловіків. Результати оцінювання дають змогу з'ясувати, чи мають реалізовані заходи, визначені програмами розвитку, запланований вплив на

різні групи дівчат і хлопців, жінок і чоловіків та чи використовуватимуться для розроблення програм розвитку, що реалізуватимуться на території територіальної громади у наступний період.

2.6.3. Перед проведенням моніторингу та оцінювання рекомендується скласти план їх проведення, в якому зазначити вид моніторингу чи оцінювання (проміжний / кінцевий моніторинг або оцінювання реалізації програми розвитку), строки їх проведення, джерела інформації (статистичні та адміністративні дані, результати досліджень), методи збору інформації (аналіз даних, звітів / опитування громадської думки / фокус-групи / інтерв'ю / спостереження тощо), визначити відповідальних за їх проведення, а також індикатори (показники).

2.6.4. Проведення моніторингу рекомендується доручати відповідальному підрозділу / відповідальній особі з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків органу місцевого самоврядування територіальної громади із координацією уповноваженою особою та залученням відповідного консультативно-дорадчого органу (у разі його створення), громадських об'єднань.

2.6.5. Оцінювання реалізації програм розвитку може бути зовнішнім – здійснюватися залученими фахівцями міжнародних організацій, регіональними представниками Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, працівниками апарату Урядового уповноваженого з питань гендерної політики, центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування із залученням консультативно-дорадчих органів (у разі їх створення), громадських об'єднань.

2.6.6. У результатах моніторингу та оцінювання рекомендується відображати: гендерно чутливі кількісні та якісні результативні показники, їхні прогнозні та фактичні значення та відхилення;

стан виконання плану заходів (разом з порівняльною оцінкою фактично виконаного та запланованого);

проблемні питання, їхній вплив на виконання заходів та шляхи їх вирішення.

Показники рекомендується порівнювати з відповідними показниками за минулий період, а також з відповідними показниками інших територіальних громад, які можуть бути співставними (за чисельністю населення тощо).

2.7. Звітування про результати виконання програм розвитку

2.7.1. До звітів за результатами виконання програм розвитку рекомендується включати інформацію про ступінь впливу реалізованих завдань та заходів на соціально-економічне становище жінок і чоловіків та / або їхніх груп, зокрема, щодо сфер, в яких вдалося зменшити гендерні розриви, усунути дискримінацію та зменшити кількість випадків домашнього насильства та / або насильства за ознакою статі, в тому числі інформацію, отриману при проведенні моніторингу та оцінювання.

2.7.2. За наявності будь-яких розбіжностей і відхилень від прогнозованого рівня впливу виконання оперативних цілей, завдань та заходів, спрямованих на

забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, до звіту рекомендується включати інформацію про причини таких відхилень.

2.7.3. У звіті також рекомендується висвітлювати інформацію про найбільш ефективні заходи, які сприяли зниженню рівня гендерної нерівності у тій чи іншій сфері, а також найбільше підтримувались різними групами дівчат і хлопців, жінок і чоловіків.

3. Механізми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в територіальній громаді

3.1. Органи місцевого самоврядування здійснюють повноваження у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків відповідно до статті 7 Закону України „Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків”.

3.2. Для належного виконання Закону України „Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків” на рівні територіальної громади рекомендується:

- визначити уповноважену особу (підпункт 2.2.6 пункту 2.2 розділу 2);
- організувати діяльність відповідального підрозділу / відповідальної особи з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
- утворити консультативно-дорадчі органи;
- призначити радника з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі.

Типове положення про відповідальний підрозділ з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків і Типове положення про радника з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі затверджено постановою Кабінету Міністрів від 09 жовтня 2020 року № 930 „Деякі питання забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків”.

3.3. Координацію роботи за окремими напрямками забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків рекомендується здійснювати у формі організації діяльності експертних та робочих груп, зокрема:

- експертної ради з питань запобігання та протидії дискримінації за ознакою статі, яка розглядає звернення за фактами дискримінації за ознакою статі;
- робочих груп з питань розроблення гендерного профілю територіальної громади (підпункт 2.2.6 пункту 2.2 розділу 2), застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі (підпункт 2.4.3 пункту 2.4 розділу 2), вирішення проблем у сферах охорони здоров'я, освіти, культури, фізичної культури та спорту, екології, транспорту та зв'язку, соціального захисту, моніторингу виконання програм розвитку тощо.

3.4. Рекомендується проводити систематичні навчання посадових осіб місцевого самоврядування з питань забезпечення рівних прав та можливостей

жінок і чоловіків, запобігання та протидії дискримінації, домашньому насильству та насильству за ознакою статі, протидії торгівлі людьми.

Рекомендовані онлайн-курси для самоосвіти:

„Жінки та чоловіки: гендер для всіх”
(https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/101/2015_T2/about);

„Гендерно орієнтоване бюджетування для розвитку громад”
(https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:AMU+GOB101+2018_T3/about);

„Реалізація принципів гендерної рівності при наданні адміністративних та соціальних послуг” (<https://radnyk.org/treningi/onlajn-kurs-realizacziya-pryncypiv-gendernoyi-rivnosti-pry-nadanni-administratyvnyh-i-soczialnyh-poslug>);

„ДІМ (НЕ)БЕЗПЕКИ” (з питань протидії домашньому насильству)
(<https://www.nonviolence.ed-era.com>);

„Протидія торгівлі людьми в Україні”
(https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra_OSCE+ST101+ST101/about);

„HELP Доступ жінок до правосуддя” (<https://www.coe.int/uk/web/kyiv/help-access-to-justice-for-women>).

4. Упровадження принципів прав людини, недискримінації та гендерної рівності у сферу управління людськими ресурсами

4.1. При реалізації політики забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у сфері управління людськими ресурсами рекомендується передбачити:

проведення гендерного аналізу складу відповідної ради (співвідношення чисельності жінок і чоловіків за віковими групами та рівнем освіти на посадах різних категорій), складу конкурсної комісії з проведення конкурсу на заміщення вакантних посад посадових осіб місцевого самоврядування, просування по службі та оплати праці жінок і чоловіків з метою виявлення гендерних розривів;

проведення моніторингу підходів до набору персоналу, включення гендерної компетентності до вимог до набору персоналу (володіння знаннями у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; здатність чоловіків і жінок помічати ситуації гендерної нерівності, протистояти сексистським, дискримінаційним діям, самим не створювати ситуації гендерної нерівності);

розроблення системи запобігання та реагування на факти дискримінації, насильства та сексуальних домагань на робочому місці;

розроблення внутрішніх правил, процедур та кадрової політики з урахуванням принципів забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та недискримінації;

створення умов для поєднання жінками та чоловіками професійних і сімейних обов'язків;

використання гендерно чутливого мовлення у роботі та документації;

створення системи заохочення щодо впровадження принципів забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, у тому числі системи стимулів для керівників, які провадять політику забезпечення рівності у трудових відносинах;

включення до колективних договорів та угод положень, передбачених Методичними рекомендаціями щодо внесення до колективних договорів та угод положень, спрямованих на забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків у трудових відносинах, затвердженими наказом Міністерства соціальної політики України від 29 січня 2020 року № 56;

проведення оцінювання рівня знань працівників з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та регулярних навчань відповідно до виявлених потреб. До проведення навчань рекомендується залучати фахівців органів місцевого самоврядування, які мають відповідні компетенції, а також експертів / експерток з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

4.2. Для оцінювання стану забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на підприємствах, в установах, організаціях, виявлення існуючих проблем та визначення шляхів зниження рівня гендерної нерівності рекомендується проводити гендерний аудит з урахуванням положень Методичних рекомендацій щодо проведення гендерного аудиту підприємствами, установами та організаціями, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 09 серпня 2021 року № 448.

5. Гендерно чутлива та недискримінаційна комунікація

5.1. Для системного впровадження гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав людини, рекомендується забезпечити гендерно чутливу та недискримінаційну комунікацію як в органі місцевого самоврядування, так і з населенням, що виражається у:

запровадженні практики регулярного висвітлення інформації про реалізацію державної політики у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, протидії дискримінації, торгівлі людьми, домашньому насильству та насильству за ознакою статі на національному рівні та на рівні територіальної громади;

інформуванні населення про ключові концепції забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, механізми захисту прав, переваги для різних груп жінок і чоловіків, дівчат і хлопців від впровадження гендерної політики;

збиранні та поширенні позитивних прикладів впровадження гендерного підходу на рівні територіальної громади;

використанні даних з розподілом за ознакою статі та іншими ознаками в інформаційних повідомленнях, аналітичних та довідкових матеріалах;

використанні гендерно чутливої та недискримінаційної лексики, фемінітивів, зображень образів жінок, зокрема, при зверненнях, привітаннях з нагоди державних свят та річниць;

унікненні гендерних стереотипів у зображеннях, інформаційних повідомленнях, оголошеннях при прийомі на роботу;

заохоченні жінок до участі в політичному та громадському житті територіальної громади, процесах прийняття рішень, зокрема, шляхом формування у населення позитивного ставлення до жінок-лідерок та недопущення сексизму;

популяризації участі жінок і чоловіків у сферах праці, де вони менше представлені, зокрема, шляхом інформаційної підтримки самодостатності вибору кожної людини;

проведенні громадських слухань з питань формування місцевої політики в різних сферах життєдіяльності громади із залученням громадських об'єднань;

включенні до комунікаційного плану громади (за його наявності) тематики щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та протидії дискримінації, торгівлі людьми, домашньому насильству та насильству за ознакою статі.

6. Застосування гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав людини, при виникненні надзвичайних ситуацій техногенного або природного характеру, збройних конфліктів та війн

6.1. В умовах надзвичайного / воєнного стану рекомендується аналізувати / визначати проблеми, з якими зіштовхуються вразливі групи дівчат і хлопців, жінок і чоловіків при забезпеченні безпеки, доступу до гуманітарної допомоги та захисту, а також перешкоди для їхньої участі у процесах надання такої допомоги та захисту.

Такі проблеми та перешкоди можуть призвести до соціальної ізоляції вразливих груп населення та підвищення рівня їхньої вразливості.

6.1.1. У ситуаціях гуманітарної кризи вразливі групи дівчат і хлопців, жінок і чоловіків можуть зазнавати:

фізичних перешкод (відсутність пандусів, сходинок, територіальна недоступність або погане транспортне сполучення до місць видачі гуманітарних продуктових наборів, необхідних предметів гігієни, одягу тощо);

інформаційно-комунікаційних перешкод (складна мова або формат, за допомогою яких здійснюється інформування мешканців територіальної громади про порядок евакуації, про установи, служби та організації, які надають різні види допомоги);

економічних перешкод (брак коштів на купівлю їжі, оплату проїзду, оренду житла у безпечному місці);

правових перешкод (ускладнений доступ до судових та правоохоронних органів, первинних та вторинних центрів надання безоплатної правової допомоги, громадських організацій, які надають правову допомогу на безоплатній основі, неможливість повноцінного функціонування інституту адвокатури на територіях громад, де ведуться воєнні (бойові) дії);

дискримінації, викликані існуючими стереотипами, що обмежує або виключає участь вразливих груп дівчат і хлопців, жінок і чоловіків в обговоренні їхніх гуманітарних потреб;

сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом.

6.1.2. Для забезпечення ґрунтового визначення проблем та перешкод для вразливих груп дівчат і хлопців, жінок і чоловіків рекомендується брати до уваги такі питання (перелік не є вичерпним):

чи проводилися / плануються проводитися консультації з громадськими об'єднаннями, які представляють їхні інтереси;

чи є будь-яка релевантна інформація про існуючі до оголошення надзвичайного / воєнного стану та в період його дії проблеми та перешкоди в отриманні доступу та їхньої участі у життєдіяльності територіальної громади;

чи виникли нові проблеми та перешкоди у наданні послуг та як вони відрізняються для дівчат і хлопців, жінок і чоловіків різних вразливих груп (наприклад, для осіб з інвалідністю, осіб похилого віку, однаків з числа етнічних (національних) меншин, багатодітних сімей тощо);

чи існують вразливі групи населення, чії потреби могли бути не враховані через їхню ізоляцію у період надзвичайного / воєнного стану.

Рекомендується проводити оцінювання потреб різних вразливих груп дівчат і хлопців, жінок і чоловіків для виявлення проблем та перешкод в отриманні ними доступу до послуг та гуманітарної допомоги. Оцінювання може проводитись у телефонному режимі або з використанням будь-яких доступних ресурсів.

6.1.3. Для врахування потреб вразливих груп населення при наданні гуманітарної допомоги та забезпеченні їхнього захисту рекомендується:

проводити консультації з вразливими групами жінок і чоловіків для визначення їхніх потреб у забезпеченні безпеки та збереженні гідності, проблем та перешкод, з якими вони стикаються, та шляхів їх розв'язання / усунення;

систематично взаємодіяти з місцевими громадськими об'єднаннями, які представляють інтереси вразливих груп дівчат і хлопців, жінок і чоловіків, оскільки вони мають більше можливостей отримувати інформацію щодо чутливих та делікатних питань вразливих груп, а також залучати їх до прийняття рішень у сфері гуманітарного реагування у територіальній громаді;

вживати заходів щодо протидії торгівлі людьми, насильству за ознакою статі, зокрема сексуальному насильству, пов'язаному з конфліктом;

забезпечувати (за можливості) доступність усіх будівель, приміщень, де надаються послуги та проводяться консультації, за принципом універсального дизайну;

забезпечувати діяльність мобільних бригад для полегшення доступу вразливих груп жінок і чоловіків до соціальних, медичних, адміністративних та інших послуг;

забезпечувати надання вразливим групам жінок і чоловіків інформації про всі види послуг та допомоги, які надаються у територіальній громаді, у доступних

формах та доступними каналами комунікації, відповідною мовою та у належних місцях;

забезпечувати функціонування на рівні територіальної громади системи перенаправлення для надання індивідуальної допомоги, захисту та спеціалізованих послуг, щоб усі суб'єкти надання допомоги знали, куди перенаправляти вразливі групи населення.

6.2. При проведенні просвітницької діяльності рекомендується застосовувати релевантні канали комунікації з різними групами дівчат і хлопців, жінок і чоловіків (зокрема, з особами з порушеннями слуху, зору, з людьми похилого віку, мешканцями сільських та гірських місцевостей).

Для молоді найефективнішими каналами комунікації є мережа Інтернет та соціальні мережі, для людей похилого віку, які мешкають у сільській місцевості, – друковані засоби масової інформації, радіо, телебачення.

Зміст інформаційних матеріалів (плакатів, листівок, пам'яток) може відображати особливості цільових груп населення, до яких потрібно донести інформацію (стать, місце проживання, вік, сімейний стан, освіта, зайнятість, соціальний статус тощо). Таку інформацію доцільно розповсюджувати в місцях, які частіше відвідує та чи інша цільова група. Це можуть бути заклади охорони здоров'я, центри надання адміністративних послуг, громадський транспорт, територіальні центри соціального обслуговування, центри соціальних служб, центри надання соціальних послуг, спеціалізовані служби підтримки постраждалих від домашнього насильства та насильства за ознакою статі, заклади освіти, культури, торгівлі та туристичної інфраструктури, громадський простір тощо.

6.3. Важливою для населення територіальних громад є інформація щодо алгоритмів дій у випадку виникнення небезпеки внаслідок війни та збройних конфліктів, стихійного лиха, пожеж, пандемій, у випадках вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі, зокрема сексуального насильства в умовах конфліктів, потрапляння у ситуацію торгівлі людьми.

6.3.1. Засади запобігання та протидії домашньому насильству визначено Законом України „Про запобігання та протидію домашньому насильству”, насильству за ознакою статі – Законом України „Про забезпечення рівних прав жінок і чоловіків”, протидії торгівлі людьми – Законом України „Про протидію торгівлі людьми”.

Хоча не всі постраждали від насильства за ознакою статі – жінки, і не всі кривдники – чоловіки, існує помітний гендерний дисбаланс (більшість постраждалих – жінки, більшість кривдників – чоловіки). Тому Пекінська декларація та платформа дій, прийнята на четвертій Всесвітній конференції зі становища жінок 15 вересня 1995 року, визначила термін „насильство стосовно жінок” як будь-який акт гендерного насильства, який призводить або може призвести до фізичного, сексуального або психологічного заподіяння шкоди або

страждання жінкам, включаючи погрози вчинення таких дій, примус чи свавільне позбавлення волі незалежно від того, чи відбуваються вони у суспільному чи приватному житті. Насильство за ознакою статі – це порушення прав людини та форма дискримінації.

Насильство щодо жінок охоплює фізичне, сексуальне, психологічне, економічне насильство, що відбувається в сім'ї, включаючи побиття, сексуальне знущання, насильство, пов'язане з приданим, зґвалтування подружжям, каліцтво жіночих статевих органів та інші види насильства, насильство не з боку подружжя, насильство, пов'язане з експлуатацією; фізичне, сексуальне та психологічне насильство, що має місце в громаді, включаючи зґвалтування, сексуальне насильство, сексуальні домагання та залякування на роботі, в навчальних закладах та в інших місцях; торгівля жінками та примусова проституція; сексуальне насильство в умовах війни та збройних конфліктів, де б воно не відбувалося. Насильство щодо жінок включає порушення прав жінок у ситуаціях збройного конфлікту, включаючи систематичні зґвалтування, сексуальне рабство та примусову вагітність.

Особливо вразливими до насильства є такі групи жінок: жінки похилого віку, жінки з інвалідністю, жінки, які проживають у сільській місцевості депресивних регіонів, жінки, які належать до національних меншин, внутрішньо переміщених осіб, біженців та мігрантів, жінки із числа бідного населення, жінки, які перебувають у місцях позбавлення волі.

В умовах війни та збройних конфліктів збільшуються ризики сексуального насильства, яке використовується як інструмент війни.

6.3.2. Рекомендується розповсюджувати з використанням релевантних каналів комунікації з різними групами дівчат і хлопців, жінок і чоловіків, зокрема, з інвалідністю, осіб старшого віку та інших маломобільних груп, інформацію щодо форм домашнього насильства та насильства за ознакою статі, відповідальності кривдників, прав та послуг, які надаються постраждалим (із зазначенням контактних даних відповідних установ, загальних та спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб (без зазначення адрес притулків), де можна отримати консультаційну, психологічну, юридичну, медичну допомогу, соціальні послуги.

6.3.3. Жінки, які постраждали від насильства за ознакою статі, сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, та їхні діти потребують особливої підтримки та захисту через високий ризик вторинної віктимізації (у разі неналежного ставлення фахівців відповідних служб), повторної віктимізації (ризик зазнати того ж злочину знову), залякування та помсти, пов'язаних із таким насильством.

Спілкування з постраждалими рекомендується здійснювати простою та доступною мовою, усно чи письмово, з урахуванням особистих характеристик постраждалих, включаючи інвалідність, та з урахуванням їхнього віку,

інтелектуальних здібностей, емоційного стану, будь-яких розумових чи фізичних порушень. Можливий супровід постраждалої особи за її вибором.

Спосіб спілкування з постраждалими може мати ключове значення для створення відчуття безпеки у потерпілого та для ефективності подальшого розслідування таких злочинів. Важливо, щоб постраждала особа могла контактувати з однією особою і не була змушена звертатися до різних працівників відповідних служб.

6.4. Для проведення просвітницьких заходів з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі, протидії торгівлі людьми рекомендується використовувати збірник „Гендерна політика в нормативно-правових документах” (<https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/18%20-%20Department/18%20-%20PDF/02.2021/genderna-polityka.pdf>).

6.5. Корисну інформацію про способи уникнення від потрапляння в ситуацію торгівлі людьми можна знайти за посиланням <https://safewomen.com.ua>, а також використовуючи чат-бот з протидії торгівлі людьми „Залишайся в безпеці” у застосунку Telegram.

7. Європейська хартія рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад

7.1. Практичним інструментом реалізації гендерної політики на рівні територіальної громади є Європейська хартія рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад (European Charter for Equality of Women and Men in Local Life) (далі – Хартія).

Станом на серпень 2021 року Хартію підписали більше ніж 80 територіальних громад України.

Підписання Хартії органами місцевого самоврядування демонструє їхню готовність дотримуватись принципів забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та реалізувати певні зобов'язання на рівні територіальної громади. Пріоритети, заходи та ресурси для їх реалізації відображаються у відповідному плані дій. Такий план дій із відповідним бюджетом розробляється впродовж двох років з моменту підписання Хартії та затверджується рішенням сесій органу місцевого самоврядування.

В Україні офіційним координатором Хартії є Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування „Асоціація міст України”, яка з 2002 року є членом Ради європейських муніципалітетів та регіонів. Детальну інформацію щодо процедури приєднання до Хартії можна отримати на сайті: www.gender.auc.org.ua.

Додаток 1
до Методичних рекомендацій з
реалізації гендерного підходу та
підходу, що базується на дотриманні
прав людини, на рівні територіальних
громад
(абзац дванадцятий підпункту 2.3.1
пункту 2.3 розділу II)

Орієнтовний перелік гендерно чутливих показників гендерного профілю територіальної громади, які рекомендується використовувати при розробленні, реалізації, моніторингу та оцінюванні стану виконання програм розвитку територіальної громади із застосуванням гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав людини

Демографічні характеристики

1. Чисельність постійного населення територіальної громади (усього; з них: жінки / чоловіки; у віці 0–14 / 15–29 / 30–44 / 45–59 / 60–74 / 75 років і більше (жінок / чоловіків); мешканці міст / сіл (жінок / чоловіків); у кожному зі старостинських округів (жінок / чоловіків), осіб.
2. Кількість жінок у віці 60–79 років на 100 чоловіків відповідного віку (усього; з них: мешканців міст / сіл; у кожному зі старостинських округів), осіб.
3. Кількість жінок у віці 80 років і більше на 100 чоловіків відповідного віку (усього; з них: мешканців міст / сіл; у кожному зі старостинських округів), осіб.
4. Кількість зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб (усього; з них: жінки / чоловіки; у віці 18–29 / 30–44 / 45–59 / 60–74 / 75 років і більше (жінок / чоловіків); мешканці міст / сіл (жінок / чоловіків); у кожному зі старостинських округів (жінок / чоловіків), осіб.
5. Кількість осіб, які належать до ромської національної меншини (усього; з них: жінки / чоловіки; у віці 0–14 / 15–29 / 30–44 / 45–59 / 60–74 / 75 років і більше (жінок / чоловіків); мешканці міст / сіл (жінок / чоловіків); у кожному зі старостинських округів), осіб.
6. Кількість домогосподарств у сільських населених пунктах (усього; з них: у складі яких є діти до 18 років; у кожному зі старостинських округів), одиниць.
7. Частка домогосподарств, у складі яких є діти до 18 років, у сільських населених пунктах (із загальної кількості домогосподарств; з них: у складі яких є 1 / 2 / 3 і більше дорослих осіб; у кожному зі старостинських округів), %.
8. Кількість домогосподарств, у складі яких є діти до 18 років, які не мають одного із батьків (усього; з них: виховуються матір'ю / батьком; у складі яких є 1 / 2 / 3 і більше дітей; у складі яких є 1 / 2 / 3 і більше дорослих осіб; у кожному зі старостинських округів), одиниць.
9. Частка домогосподарств у сільських населених пунктах, у складі яких є діти до 18 років, які не мають одного із батьків (із загальної кількості домогосподарств територіальної громади, у складі яких є діти; у кожному зі старостинських округів), %.

10. Кількість домогосподарств у сільських населених пунктах, що складаються з одиноких непрацюючих жінок у віці 65 років і більше (у кожному зі старостинських округів), одиниць.

11. Кількість домогосподарств у сільських населених пунктах, в яких проживають тільки пенсіонери (у кожному зі старостинських округів), одиниць.

Комунальні послуги та доступ до мережі Інтернет

12. Частка домогосподарств, забезпечених централізованим водопостачанням (із загальної кількості домогосподарств територіальної громади; у містах / селах; у кожному зі старостинських округів), %.

13. Частка домогосподарств, забезпечених централізованим водовідведенням (із загальної кількості домогосподарств територіальної громади; у містах / селах; у кожному зі старостинських округів), %.

14. Частка домогосподарств, забезпечених централізованим газопостачанням (із загальної кількості домогосподарств територіальної громади; у містах / селах; у кожному зі старостинських округів), %.

15. Частка домогосподарств, що мають доступ до фіксованої ширококутної мережі Інтернет (із загальної кількості домогосподарств територіальної громади; у містах / селах; у кожному зі старостинських округів), %.

Зайнятість

16. Рівень зайнятості населення у віці 15–70 років (за методологією Міжнародної організації праці) (із загальної кількості населення відповідного віку; з них: жінки / чоловіки; у віці 15–29 / 30–44 / 45–59 / 60–64 / 65–70 років (жінок / чоловіків), %.

17. Рівень безробіття серед населення у віці 15–70 років (за методологією Міжнародної організації праці) (із загальної кількості економічно активного населення відповідного віку; з них: жінки / чоловіки; у віці 15–29 / 30–44 / 45–59 / 60–64 / 65–70 років (жінок / чоловіків), %.

18. Кількість зареєстрованих безробітних (усього; з них: жінки / чоловіки; у віці 15–29 / 30–44 / 45–59 / 60–64 років (жінок / чоловіків); мешканці міст / сіл (жінок / чоловіків); у кожному зі старостинських округів (жінок / чоловіків), осіб.

19. Частка жінок серед фізичних осіб – підприємців, %.

Освіта

20. Кількість закладів освіти, що знаходяться у територіальній громаді (усього; з них: заклади дошкільної / загальної середньої / позашкільної / професійної (професійно-технічної) / фахової передвищої / вищої / післядипломної освіти; у містах / селах; у кожному зі старостинських округів), одиниць.

21. Частка закладів освіти із безперешкодним доступом для осіб з обмеженою мобільністю (щонайменше є пандуси і санітарно-гігієнічні приміщення, обладнані відповідно до стандартів державних будівельних норм) (усього; у містах / селах; у кожному зі старостинських округів), %.

22. Кількість працівників закладів освіти (усього; з них: жінки / чоловіки; у віці до 29 / 30–44 / 45–59 / 60 років і більше (жінок / чоловіків), осіб.

23. Частка чоловіків серед педагогічних працівників (із загальної кількості педагогічних працівників, з них: працюють у закладах дошкільної / загальної

середньої / позашкільної / професійної (професійно-технічної) / фахової передвищої / вищої / післядипломної освіти; у віці до 29 / 30–44 / 45–59 / 60 років і більше), %.

24. Різниця у середньомісячній заробітній платі жінок і чоловіків, які працюють у сфері освіти (усього; з них: у працівників закладів дошкільної / загальної середньої / позашкільної / професійної (професійно-технічної) / фахової передвищої / вищої / післядипломної освіти), грн.

25. Частка дітей дошкільного віку, охоплених послугами дошкільної освіти (із загальної кількості дітей дошкільного віку (усього; з них: дівчата / хлопці; у віці до 4 / 4–6 (дівчат / хлопців); мешканці міст / сіл (дівчат / хлопців); у кожному зі старостинських округів (дівчат / хлопців), %.

26. Частка закладів дошкільної освіти в територіальній громаді, в яких організовано інклюзивне навчання, %.

27. Кількість дітей з інвалідністю дошкільного віку, які не відвідують заклади дошкільної освіти (усього; з них: дівчата / хлопці; у віці до 4 / 4–6 (дівчат / хлопців); мешканці міст / сіл (дівчат / хлопців); у кожному зі старостинських округів (дівчат / хлопців), осіб.

28. Частка закладів загальної середньої освіти в територіальній громаді, в яких організовано інклюзивне навчання, %.

29. Частка дітей з інвалідністю шкільного віку, які не відвідують заклади загальної середньої освіти, %.

30. Кількість учнів з особливими освітніми потребами (усього; з них: дівчата / хлопці, які навчаються індивідуально / дистанційно / в інклюзивних класах; мешканці міст / сіл (дівчат / хлопців); у кожному зі старостинських округів (дівчат / хлопців), осіб.

31. Кількість дітей, охоплених позашкільною освітою (усього; з них: дівчат / хлопців, які здобувають позашкільну освіту за науково-технічним / еколого-натуралістичним / туристсько-краєзнавчим / фізкультурно-спортивним / художньо-естетичним / дослідницько-експериментальним / бібліотечно-бібліографічним / військово-патріотичним / оздоровчим напрямками; дітей з особливими освітніми потребами (дівчат / хлопців), осіб.

32. Кількість дітей, охоплених позашкільною освітою в закладах загальної середньої освіти (усього; з них: дівчата / хлопці, які здобувають початкову / основну базову середню / профільну освіту; дітей з особливими освітніми потребами (дівчат / хлопців); мешканці міст / сіл (дівчат / хлопців); у кожному зі старостинських округів (дівчат / хлопців), осіб.

33. Кількість дітей, охоплених позашкільною освітою в закладах позашкільної освіти (усього; з них: дівчата / хлопці, які здобувають початкову / основну базову середню / профільну освіту; дітей з особливими освітніми потребами (дівчат / хлопців); мешканці міст / сіл (дівчат / хлопців); у кожному зі старостинських округів (дівчат / хлопців), осіб.

34. Частка дітей, охоплених позашкільною освітою (із загальної кількості дітей шкільного віку; з них: дівчата / хлопці, які здобувають початкову / основну базову середню / профільну освіту; дітей з особливими освітніми потребами (дівчат / хлопців); мешканці міст / сіл (дівчат / хлопців); у кожному зі старостинських округів (дівчат / хлопців), %.

35. Кількість здобувачів освіти, які закінчили заклади освіти територіальної громади з відзнакою (усього; з них: дівчата / хлопці; мешканці міст / сіл (дівчат / хлопців); у кожному зі старостинських округів (дівчат / хлопців), осіб.

36. Частка випускників закладів загальної середньої освіти, які вступили до закладів вищої освіти (усього; з них: дівчата / хлопці; мешканці міст / сіл (дівчат / хлопців); у кожному зі старостинських округів (дівчат / хлопців), %.

37. Частка випускників закладів загальної середньої освіти, які отримали за результатами зовнішнього незалежного оцінювання з іноземної мови 160 балів і більше, із загальної кількості учнів, які проходили тестування з іноземної мови (усього; з них: дівчата / хлопці; мешканці міст / сіл (дівчат / хлопців); у кожному зі старостинських округів (дівчат / хлопців), %.

38. Частка випускників закладів загальної середньої освіти, які отримали за результатами зовнішнього незалежного оцінювання з української мови 160 балів і більше, із загальної кількості учнів, які проходили тестування з української мови (усього; з них: дівчата / хлопці; мешканці міст / сіл (дівчат / хлопців); у кожному зі старостинських округів (дівчат / хлопців), %.

39. Частка випускників закладів загальної середньої освіти, які отримали за результатами зовнішнього незалежного оцінювання з математики 160 балів і більше, із загальної кількості учнів, які проходили тестування з математики (усього; з них: дівчата / хлопці; мешканці міст / сіл (дівчат / хлопців); у кожному зі старостинських округів (дівчат / хлопців), %.

40. Частка випускників закладів загальної середньої освіти, які отримали за результатами зовнішнього незалежного оцінювання з фізики 160 балів і більше, із загальної кількості учнів, які проходили тестування з фізики (усього; з них: дівчата / хлопці; мешканці міст / сіл (дівчат / хлопців); у кожному зі старостинських округів (дівчат / хлопців), %.

Охорона здоров'я

41. Частка закладів охорони здоров'я, які мають укладені договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій (усього; у містах / селах; у кожному з населених пунктів територіальної громади), %.

42. Частка закладів охорони здоров'я приватної форми власності / ФОП, які надають медичну допомогу на території сільських територіальних громад і мають укладені договори з Національною службою здоров'я України про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій (усього; у містах / селах; у кожному з населених пунктів територіальної громади), %.

43. Частка закладів охорони здоров'я із безперешкодним доступом для осіб з обмеженою мобільністю (щонайменше є пандуси та санітарно-гігієнічні приміщення, обладнані відповідно до стандартів державних будівельних норм) (усього; у містах / селах; у кожному з населених пунктів територіальної громади), %.

44. Кількість медичних працівників в закладах охорони здоров'я, які працюють в сільській місцевості (усього; з них: жінки / чоловіки; у закладах приватної форми власності / ФОП; у віці до 29 / 30–44 / 45–59 / 60 років і більше (жінок / чоловіків), осіб.

45. Різниця у середньомісячній заробітній платі жінок і чоловіків, які працюють у сфері охорони здоров'я з рівнозначними умовами оплати праці, грн.

46. Частка споживачів медичних послуг первинної медичної допомоги, які подали декларацію про вибір лікаря (усього; з них: жінки / чоловіки; у віці 0–14 / 15–29 / 30–44 / 45–59 / 60–74 / 75 років і більше (жінок / чоловіків); мешканці міст / сіл (жінок / чоловіків); у кожному з населених пунктів територіальної громади), %.

47. Частка аптечних закладів на території територіальної громади, які мають укладені договори з Національною службою здоров'я України про реімбурсацію за програмою медичних гарантій (усього; у кожному з населених пунктів територіальної громади), %.

48. Кількість випадків материнської смерті, одиниць.

49. Рівень смертності, пов'язаний із серцево-судинними захворюваннями, злоякісними онкологічними захворюваннями, цукровим діабетом або хворобами органів дихання, дорожньо-транспортними пригодами та навмисним самоушкодженням (усього; з них: жінки / чоловіки; у віці 0–14 / 15–29 / 30–44 / 45–59 / 60–74 / 75 років і більше (жінок / чоловіків); мешканці міст / сіл (жінок / чоловіків), %.

50. Кількість пологів у дівчат віком до 14 років включно / 15–17 років включно на 100 жінок / дівчат цієї вікової групи (усього; мешканці міст / сіл), одиниць.

51. Кількість хворих на злоякісні новоутворення; туберкульоз (усього; з них: жінки / чоловіки; у віці 0–14 / 15–29 / 30–44 / 45–59 / 60–74 / 75 років і більше (жінок / чоловіків); мешканці міст / сіл (жінок / чоловіків), осіб.

52. Кількість хворих на цукровий / нецукровий діабет, ВІЛ, колоректальний рак (усього; з них: жінки / чоловіки; у віці 0–14 / 15–29 / 30–44 / 45–59 / 60–74 / 75 років і більше (жінок / чоловіків); мешканці міст / сіл (жінок / чоловіків), осіб.

53. Кількість смертей чоловіків від злоякісного новоутворення передміхурової залози (усього; з них: мешканців міст / сіл), осіб.

54. Кількість смертей від злоякісного новоутворення молочної залози (усього; з них: жінки / чоловіки; у віці 30–59 років (жінок / чоловіків); мешканці міст / сіл (жінок / чоловіків), осіб.

55. Кількість смертей від цереброваскулярних хвороб (усього; з них: жінки / чоловіки; у віці 30–59 років (жінок / чоловіків); мешканці міст / сіл (жінок / чоловіків), осіб.

56. Кількість смертей жінок від злоякісного новоутворення шийки матки (усього; з них: у віці 30–59 років; мешканці міст / сіл), осіб.

57. Рівень імунізації населення згідно з Календарем профілактичних щеплень (серед визначених шести вікових груп (до 1 року / 1 рік / 18 місяців / 6 років / 14 років / 16 років / дорослі) при профілактиці інфекційних захворювань (туберкульоз, гепатит В, дифтерія, правець, кашлюк, поліомієліт, ХІВ-інфекція, кір, паротит, краснуха; мешканці міст / сіл), %.

Соціальний захист

58. Кількість установ / закладів надання соціальних послуг, соціальної підтримки (обслуговування), що знаходяться в територіальній громаді (усього; з них: стаціонарних, реабілітаційних, тимчасового перебування, спеціалізованих служб підтримки осіб, постраждалих від домашнього насильства та насильства за ознакою статі, комплексних установ / закладів надання соціальних послуг; у містах / селах; у кожному зі старостинських округів), одиниць.

59. Частка установ, які надають соціальні послуги, із безперешкодним доступом для осіб з обмеженою мобільністю (щонайменше є пандуси і санітарно-гігієнічні приміщення, обладнані відповідно до стандартів державних будівельних норм) (усього; у містах / селах; у кожному з населених пунктів територіальної громади), %.

60. Кількість надавачів соціальних послуг (усього; з них: жінки / чоловіки; у віці до 29 / 30–44 / 45–59 / 60 років і більше (жінок / чоловіків); у містах / селах (жінок / чоловіків), осіб.

61. Різниця у середньомісячній заробітній платі жінок і чоловіків – надавачів соціальних послуг, грн.

62. Кількість соціальних менеджерів на 10 000 жителів територіальної громади, осіб.

63. Кількість фахівців із надання соціальних послуг на 1 000 (міста), на 500 (сільські населені пункти) жителів територіальної громади, осіб.

64. Кількість отримувачів базових соціальних послуг (усього; з них: жінки / чоловіки; у віці 0–14 / 15–29 / 30–44 / 45–59 / 60–74 / 75 років і більше (жінок / чоловіків); мешканці міст / сіл (жінок / чоловіків); у кожному зі старостинських округів (жінок / чоловіків); у кожному з населених пунктів територіальної громади (жінок / чоловіків), осіб.

65. Кількість сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах (усього; з них: перебувають під соціальним супроводом; мешканці міст / сіл; у кожному зі старостинських округів), одиниць.

66. Кількість дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах (усього; з них: дівчата / хлопці; у віці до 3 років / 4–6 / 7–14 / 15–18 років (дівчат / хлопців); мешканці міст / сіл (дівчат / хлопців), у кожному зі старостинських округів (дівчат / хлопців); у кожному з населених пунктів територіальної громади (дівчат / хлопців), осіб.

67. Кількість багатодітних сімей (3 і більше дітей) (усього; мешканці міст / сіл; у кожному зі старостинських округів; у кожному з населених пунктів територіальної громади), одиниць.

68. Кількість дітей у багатодітних сім'ях (усього; з них: дівчата / хлопці; у віці до 3 років / 4–6 / 7–14 / 15–18 / 19–23 роки (дівчат / хлопців); мешканці міст / сіл (дівчат / хлопців); у кожному зі старостинських округів (дівчат / хлопців); у кожному з населених пунктів територіальної громади (дівчат / хлопців), осіб.

69. Кількість дитячих будинків сімейного типу (усього; у містах / селах; у кожному зі старостинських округів; у кожному з населених пунктів територіальної громади), одиниць.

70. Кількість дітей у дитячих будинках сімейного типу (усього; з них: дівчата / хлопці; у віці до 3 років / 4–6 / 7–14 / 15–18 / 19–23 роки (дівчат / хлопців); мешканці міст / сіл (дівчат / хлопців); у кожному зі старостинських округів (дівчат / хлопців); у кожному з населених пунктів територіальної громади (дівчат / хлопців), осіб.

71. Кількість патронатних сімей (усього; з них: мешканців міст / сіл; у кожному зі старостинських округів; у кожному з населених пунктів територіальної громади), одиниць.

72. Кількість дітей у патронатних сім'ях (усього; з них: дівчата / хлопці; у віці до 3 років / 4–6 / 7–14 / 15–18 / 19–23 роки (дівчат / хлопців); мешканці міст / сіл (дівчат / хлопців); у кожному зі старостинських округів (дівчат / хлопців); у кожному з населених пунктів територіальної громади (дівчат / хлопців), осіб.

73. Кількість прийомних сімей (усього; з них: мешканці міст / сіл; у кожному зі старостинських округів; у кожному з населених пунктів територіальної громади), одиниць.

74. Кількість дітей у прийомних сім'ях (усього; з них: дівчата / хлопці; у віці до 3 років / 4–6 / 7–14 / 15–18 / 19–23 роки (дівчат / хлопців); мешканці міст / сіл (дівчат /

хлопців); у кожному зі старостинських округів (дівчат / хлопців); у кожному з населених пунктів територіальної громади(дівчат / хлопців), осіб.

75. Кількість сімей, в яких виховуються діти з інвалідністю (усього; з них: повна сім'я / діти виховуються однією матір'ю / діти виховуються одним батьком; у сім'ї 1 дитина / 2 дитини / 3–5 дітей / більше 5 дітей; мешканці міст / сіл; у кожному зі старостинських округів; у кожному з населених пунктів територіальної громади), одиниць.

76. Кількість сімей з дітьми, в яких батько / мати є особою з інвалідністю (усього; з них: повна сім'я / діти виховуються однією матір'ю / діти виховуються одним батьком; у сім'ї 1 дитина / 2 дитини / 3–5 дітей / більше 5 дітей; мешканці міст / сіл; у кожному зі старостинських округів; у кожному з населених пунктів територіальної громади), одиниць.

77. Кількість учасників антитерористичної операції / операції Об'єднаних сил (АТО / ООС) / здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації, які скористалися програмами реабілітації та ресоціалізації (усього; з них: жінки / чоловіки; у віці 18–29 / 30–44 / 45–59 / 60 років і більше (жінок / чоловіків); мешканці міст / сіл (жінок / чоловіків); у кожному зі старостинських округів (жінок / чоловіків); у кожному з населених пунктів територіальної громади (жінок / чоловіків), осіб.

78. Кількість дітей у сім'ях учасників АТО / ООС / здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації (усього; з них: дівчата / хлопці; у віці до 3 років / 4–6 / 7–14 / 15–18 / 19–23 роки (дівчат / хлопців); мешканці міст / сіл (дівчат / хлопців); у кожному зі старостинських округів (дівчат / хлопців); у кожному з населених пунктів територіальної громади (дівчат / хлопців), осіб.

79. Кількість осіб у віці 70 років і більше (усього; з них: жінки / чоловіки; особи з інвалідністю, одинокі; з них: не потребують стороннього догляду / потребують стороннього догляду / отримують соціальні послуги на безоплатній основі в межах територіальної громади / за межами територіальної громади; мешканці міст / сіл (жінок / чоловіків); у кожному зі старостинських округів (жінок / чоловіків); у кожному з населених пунктів територіальної громади (жінок / чоловіків), осіб.

80. Кількість дітей з інвалідністю (усього; з них: дівчата / хлопці; у віці 0–2 / 3–6 / 7–14 / 15–18 / 19–23 роки (дівчат / хлопців); мешканці міст / сіл (дівчат / хлопців); у кожному зі старостинських округів(дівчат / хлопців); у кожному з населених пунктів територіальної громади (дівчат / хлопців), осіб.

81. Кількість осіб у віці 18 років і більше, які уперше визнані особами з інвалідністю (усього; з них: дівчата / хлопці), осіб.

82. Кількість осіб з інвалідністю, які одержують державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію (усього; з них: жінки / чоловіки; мешканці міст / сіл (жінок / чоловіків); у кожному зі старостинських округів (жінок / чоловіків); у кожному з населених пунктів територіальної громади (жінок / чоловіків), осіб.

83. Кількість осіб з інвалідністю (усього; з них: жінки / чоловіки; у віці 24–29 / 30–44 / 45–59 / 60 років і більше (жінок / чоловіків); мешканці міст / сіл (жінок / чоловіків); у кожному зі старостинських округів (жінок / чоловіків); у кожному з населених пунктів територіальної громади (жінок / чоловіків), осіб.

Культура

84. Кількість закладів культури (усього; з них: бібліотеки / музеї / галереї / заповідники / виставкові зали / театри / філармонії / концертні організації / мистецькі колективи / кінотеатри, кіновідеопрокатні підприємства, об'єднання / палаци і будинки культури, інші клубні заклади, студії / центри народної творчості, центри народної культури, центри культурних послуг / парки культури та відпочинку; у містах / селах; у кожному зі старостинських округів; у кожному з населених пунктів територіальної громади), одиниць.

85. Кількість надавачів культурних послуг (усього; з них: жінки / чоловіки, у віці до 29 / 30–44 / 45–59 / 60 років і більше (жінок / чоловіків), у містах / селах (жінок / чоловіків), осіб.

86. Різниця у середньомісячній заробітній платі жінок і чоловіків у сфері культури (усього; з них: у працівників бібліотек / музеїв / галерей / заповідників, виставкових залів / театрів / філармоній / концертних організацій / мистецьких колективів / кінотеатрів, кіновідеопрокатних підприємств, об'єднань / палаців і будинків культури, інших клубних закладів, студій / центрів народної творчості, центрів народної культури, центрів культурних послуг / парків культури та відпочинку тощо), грн.

87. Частка закладів культури із безперешкодним доступом для осіб з обмеженою мобільністю (щонайменше є пандуси і санітарно-гігієнічні приміщення, обладнані відповідно до стандартів державних будівельних норм), (усього; у містах / селах; у кожному з населених пунктів територіальної громади), %.

88. Частка користувачів послугами закладів культури (бібліотек / музеїв / галерей / заповідників / виставкових залів / театрів / філармоній / концертних організацій / мистецьких колективів / кінотеатрів, кіновідеопрокатних підприємств, об'єднань / палаців і будинків культури, інших клубних закладів, студій / центрів народної творчості, центрів народної культури, центрів культурних послуг / парків культури та відпочинку) (усього; з них: жінки (дівчата) / чоловіки (хлопці); у віці до 18 років / 18–29 / 30–44 / 45–59 / 60 років і більше (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців); мешканці міст / сіл (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців), %.

89. Кількість аматорських формувань в закладах культури територіальної громади, (усього; у містах / селах; у кожному з населених пунктів територіальної громади), одиниць.

90. Кількість відвідувачів аматорських формувань закладів культури територіальної громади (усього; з них: жінки (дівчата) / чоловіки (хлопці), особи з інвалідністю (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців); у віці до 18 років / 18–29 / 30–44 / 45–59 / 60 років і більше (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців); мешканці міст / сіл (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців), осіб.

Фізична культура та спорт

91. Кількість закладів фізичної культури та спорту (усього; з них: спортивні клуби / дитячо-юнацькі спортивні школи / заклади спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання / школи вищої спортивної майстерності / центри олімпійської підготовки / центри студентського спорту закладів вищої освіти / фізкультурно-оздоровчі заклади / центри фізичного здоров'я населення / центри фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю; у містах / селах; у кожному з населених пунктів територіальної громади), одиниць.

92. Частка закладів фізичної культури та спорту із безперешкодним доступом для осіб з обмеженою мобільністю (щонайменше є пандуси і санітарно-гігієнічні приміщення, обладнані відповідно до стандартів державних будівельних норм) (усього; у містах / селах; у кожному з населених пунктів територіальної громади), %.

93. Кількість надавачів послуг у сфері фізичної культури та спорту (усього; з них: жінки / чоловіки; у віці до 29 / 30–44 / 45–59 / 60 років і більше (жінок / чоловіків); у містах / селах (жінок / чоловіків), осіб.

94. Різниця у середньомісячній заробітній платі жінок і чоловіків у сфері фізичної культури та спорту (усього; з них: у працівників спортивних клубів / дитячо-юнацьких спортивних шкіл / закладів спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання / шкіл вищої спортивної майстерності / центрів олімпійської підготовки / центрів студентського спорту закладів вищої освіти / фізкультурно-оздоровчих закладів / центрів фізичного здоров'я населення / центрів фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю), грн.

95. Кількість осіб, охоплених заходами, що здійснюються організаторами фізкультурно-оздоровчих заходів для залучення різних груп населення до занять фізичною культурою) (усього; з них: жінки (дівчата) / чоловіки (хлопці), особи з інвалідністю (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців); у віці до 18 років / 18–29 / 30–44 / 45–59 / 60 років і більше (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців); мешканці міст / сіл (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців), осіб.

96. Кількість осіб, які займаються спортом (усього; з них: жінки (дівчата) / чоловіки (хлопці), особи з інвалідністю (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців); у віці до 18 років / 18–29 / 30–44 / 45–59 / 60 років і більше (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців); мешканці міст / сіл жінки (дівчата) / чоловіки (хлопці), осіб.

97. Частка осіб з інвалідністю, які відвідують заняття з фізкультурно-спортивної реабілітації (усього; з них: жінки (дівчата) / чоловіки (хлопці); мешканці міст / сіл (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців); у кожному з населених пунктів територіальної громади (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців), %.

98. Кількість вихованців дитячо-юнацьких спортивних шкіл / дитячо-юнацьких спортивних шкіл для осіб з інвалідністю / спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл для осіб з інвалідністю паралімпійського та дефлімпійського резерву (усього; з них: дівчата / хлопці; мешканці міст / сіл (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців), осіб.

99. Кількість дитячо-юнацьких спортивних шкіл / дитячо-юнацьких спортивних шкіл для осіб з інвалідністю / спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл для осіб з інвалідністю паралімпійського та дефлімпійського резерву (усього; у містах / селах), одиниць.

Адміністративні послуги

100. Кількість центрів надання адміністративних послуг (усього; у містах / селах; у кожному з населених пунктів територіальної громади), одиниць.

101. Частка центрів надання адміністративних послуг із безперешкодним доступом для осіб з обмеженою мобільністю (щонайменше є пандуси і санітарно-гігієнічні приміщення, обладнані відповідно до стандартів державних будівельних норм) (усього; у містах / селах; у кожному з населених пунктів територіальної громади), %.

102. Кількість надавачів адміністративних послуг (усього; з них: жінки /чоловіки; у віці до 29 / 30–44 / 45–59 / 60 років і більше (жінок / чоловіків), у містах / селах (жінок / чоловіків), осіб.

103. Різниця у середньомісячній заробітній платі жінок і чоловіків, які надають адміністративні послуги, грн.

104. Кількість осіб, що звернулися за адміністративними послугами (усього; з них: жінки (дівчата) / чоловіки (хлопці), особи з інвалідністю жінки (дівчата) /чоловіки (хлопці); у віці до 18 років / 18–29 / 30–44 / 45–59 / 60 років і більше (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців); мешканці міст / сіл жінки (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців), осіб.

Запобігання дискримінації, торгівлі людьми, домашньому насильству та насильству за ознакою статі

105. Кількість фахівців із числа суб'єктів, діяльність яких спрямовується на запобігання та протидію домашньому насильству та / або насильству за ознакою статі, у територіальній громаді, які пройшли спеціалізоване навчання (усього; з них: жінки / чоловіки), осіб.

106. Кількість звернень осіб, які повідомили про те, що протягом останніх 12 місяців особисто стикнулися з дискримінацією за ознакою статі (усього; з них: жінки / чоловіки), одиниць.

107. Кількість осіб, які постраждали від домашнього насильства та насильства за ознакою статі (усього; з них: жінки (дівчата) /чоловіки (хлопці), особи з інвалідністю (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців); у віці 0–3 / 4–6 / 7–14 / 15–17 / 18–49 / 50 років і більше (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців); з них: постраждали від фізичного / сексуального / економічного / психологічного насильства жінки (дівчата) /чоловіки (хлопці); мешканці міст / сіл (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців); постраждали від подружжя / колишнього подружжя / нареченого (нареченої) / матері (батька) або дітей одного з подружжя (колишнього подружжя) та іншого з подружжя (колишнього подружжя) / осіб, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у шлюбі між собою, їхніх батьків та дітей / осіб, які мають спільну дитину (дітей) / батьків (мати, батько) і дитини (дітей) / діда (баби) та онука (онуки) / прадіда (прабаби) та правнука (правнучки) / вітчима (мачухи) та пасинка (падчерки) / рідних братів і сестер / інших родичів: дядька (тітки) та племінника (племінниці), двоюрідних братів і сестер, двоюрідних діда (баби) та двоюрідного онука (онуки) / дітей подружжя, колишнього подружжя, наречених, осіб, які мають спільну дитину (дітей), яка (які) не є спільними або всиновленими / опікунів, піклувальників, їхніх дітей та осіб, які перебувають (перебували) під опікою, піклуванням / прийомних батьків, батьків-вихователів, патронатних вихователів, їхніх дітей та прийомних дітей, дітей-вихованців, дітей, які проживають (проживали) в сім'ї патронатного вихователя (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців), осіб.

108. Кількість осіб, яким установлено статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми (усього; з них: жінки (дівчата) /чоловіки (хлопці), особи з інвалідністю (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців); у віці 0–5 / 6–17 / 18–34 / 35–59 / 60 років і більше (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців); мешканці міст / сіл (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців); за видами експлуатації (примусова праця / рабство / звичаї, подібні до рабства чи підневільного стану / сексуальна експлуатація / використання у порнобізнесі / примусова вагітність / примусове переривання вагітності / вилучення

органів людини / проведення дослідів над людиною без її згоди / використання у жебрацтві / втягнення у злочинну діяльність / використання у збройних конфліктах / усиновлення (удочеріння) з метою наживи / продаж дитини / примусове одруження / залучення у боргову кабалу / змішана (жінок (дівчат) / чоловіків (хлопців), осіб.

Участь жінок у прийнятті рішень

109. Частка жінок серед депутатів міських, селищних, сільських рад, %.

110. Кількість посадових осіб місцевого самоврядування, які пройшли навчання з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків (усього; з них: жінки / чоловіки; за рахунок бюджетних коштів / позабюджетних джерел), осіб.

111. Частка громадських організацій, керівниками (головами) яких є жінки, у загальній кількості громадських організацій, %.

112. Кількість громадських організацій, діяльність яких спрямовується на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, одиниць.

113. Частка громадських організацій, діяльність яких спрямовується на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, які отримують фінансову підтримку за рахунок бюджетних коштів, %.

Додаток 2
до Методичних рекомендацій з
реалізації гендерного підходу та
підходу, що базується на дотриманні
прав людини, на рівні територіальних
громад
(підпункт 2.3.3 пункту 2.3 розділу II)

Оцінка
відповідності проекту рішення принципу забезпечення рівних прав
та можливостей жінок і чоловіків

_____ (назва проекту рішення)

Підсумкова кількість помилок _____¹

За результатами аналізу відповідності проекту рішення принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків проект акта визначено як:
_____.²

Висновок:

№	Положення проекту рішення	Існуюча норма, якій не відповідає положення	Код невідповідності	Обґрунтування невідповідності	Пропозиції щодо врегулювання невідповідності
1	2	3	4	5	6

Критерії оцінки:³

Код невідповідності	Критерій оцінки	К-сть помилок
Н-1	проект рішення відповідає міжнародним договорам України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою, та резолюціям міжнародних конференцій, міжнародних організацій, їхніх органів	
Н-2	проект рішення відповідає національному законодавству України в сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків	

¹ Жирним шрифтом зазначається підсумкова кількість помилок.

² Жирним шрифтом зазначається одна з характеристик проекту акта: „відповідає” або „не відповідає”.

³ У третій колонці зазначається кількість помилок, виявлених за кожним із кодів невідповідності.

Н-3	внаслідок прийняття рішення в короткостроковій або довгостроковій перспективі не відбудеться погіршення / послаблення захисту прав жінок / чоловіків	
Н-4	при підготовці проекту рішення зібрано та проаналізовано дані з розподілом за ознаками статі та віку	
Н-5	при підготовці проекту рішення визначено та враховано потреби жінок і чоловіків, хлопців і дівчат	
Н-6	проект рішення не містить положень, які несуть ризики прямої або непрямой дискримінації, підбурювання або утиску за статтю особи або групи осіб	
Н-7	проект рішення забезпечує збалансовану участь та рівні можливості для жінок і чоловіків різних груп у виборчому процесі, прийнятті рішень на всіх рівнях, представленості у державних органах та органах місцевого самоврядування, політичній чи громадській діяльності	
Н-8	проект рішення не містить положень, які можуть призвести до обмеження прав або можливостей жінок або чоловіків у соціально-економічній сфері, доступі до інфраструктури та послуг, зайнятості, праці та отриманні винагороди за неї, у сфері підприємництва та соціального захисту, громадянства, шлюбу, сімейних відносин, материнства і батьківства, охорони здоров'я	
Н-9	проект рішення не містить положень, які можуть призвести до обмеження прав або можливостей жінок або чоловіків у здобутті освіти та професійної підготовки	
Н-10	проект рішення задовольняє потреби жінок і чоловіків у забезпеченні безпеки та захисту від насильства	
Н-11	запропоновані проектом рішення позитивні дії мають правомірну об'єктивно обґрунтовану мету, спрямовану на усунення юридичної / фактичної нерівності можливостей жінок і чоловіків щодо реалізації прав і свобод	